

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«АРТ-ТЕРАПІЯ ТА КОМУНІКАТИВНІ ПРАКТИКИ»

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 022 Дизайн
галузі знань 02 Культура і мистецтво

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради

/ / Олександр СОБОЛЄВ

(протокол № 004 від "28" квітня 2023 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 1 вересня 2023 р.

Ректор / /

Харків 2023 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми «АРТ-ТЕРАПІЯ ТА КОМУНІКАТИВНІ
ПРАКТИКИ»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ: другий (магістерський)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ: 02 Культура і мистецтво

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: 022 Дизайн

КВАЛІФІКАЦІЯ: магістр дизайну

СХВАЛЕНО:

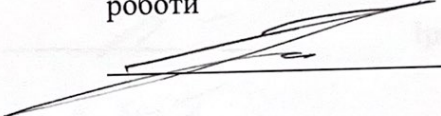
Методичною радою ХДАДМ

Протокол № 23-04

від "26" квітня 2023 р.

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор з науково-педагогічної
роботи

Марина ТОКАР

РЕКОМЕНДОВАНО:

Вченою радою факультету "Дизайн середовища"

Протокол № 3

від "17" лютого 2023 р.

Голова ВР факультету

Ірина БОНДАРЕНКО

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Арт-терапія та комунікативні практики» з підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 022 «Дизайн» розроблена робочою групою у складі:

**Гарант освітньої програми,
керівник проєктної групи:**

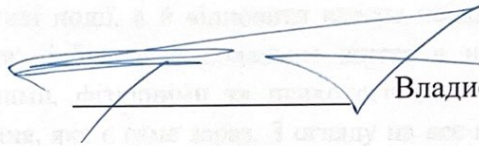
доктор педагогічних наук,
професор, завідувач кафедри педагогіки,
української та іноземної філології

Тетяна СРМАКОВА

Члени проєктної групи:

кандидат мистецтвознавства,
доцент, проректор з НДР
ХДАДМ

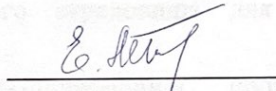
Владислав КУТАТЕЛАДЗЕ

кандидат архітектури, професор,
Декан факультету «Дизайн
середовища»

Ірина БОНДАРЕНКО

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри ПУІФ

Олена ПЕТУХОВА

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри ПУІФ

Юлія КОРНЕЙКО

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (за наявності):

1. Ситник І.М., реєстровий психотерапевт Української спілки психотерапевтів, наглядовий член УАПП, засновник онлайн платформи E-Psychotherapy.
2. Глушич В.В., начальник відділу патронатної служби Дергачівської міської ради Харківської області.
3. Гречаник О.Є., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри наукових основ управління Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Дана програма не може бути повністю чи частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Вченої ради Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

Експертний висновок
щодо освітньо-професійної програми
«АРТ-ТЕРАПІЯ ТА КОМУНІКАТИВНІ ПРАКТИКИ»
другого рівня вищої освіти за спеціальністю 022 «Дизайн»;
галузь знань 02 Культура і мистецтво; кваліфікація: дизайнер

Світова спільнота визнає здоров'я однією з найбільших цінностей людини. Кілька років поспіль людство переживає невизначені та дуже стресові ситуації. В умовах війни перед особистістю постає питання не тільки пережити жакливі події, а й відновити власне психічне та емоційне здоров'я, зрозуміти та відбудувати подальше життя в нових умовах, зі зміненими матеріальними, фізичними та психологічними ресурсами й за підтримки того оточення, яке є саме зараз. З огляду на все це, актуальною є підготовка нового покоління професіоналів, які здатні допомагати вирішувати окреслені проблеми через застосування класичних та інноваційних форм і методів мистецтва, сучасних арттехнологій та створення безпечного й комфортного середовища для проведення відповідних артзаходів.

Осмислення освітньо-професійної програми «Арт-терапія та комунікативні практики» спеціальності 022 «Дизайн» дозволяє зазначити наступне:

- інтеграція теоретичного і практичного навчання, зорієнтований на практику зміст навчальних дисциплін та система неперервної практичної підготовки;
- врахування широкого спектру працевлаштування випускників та займання ними первинних посад згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010;
- визначений розробниками освітньо-професійної програми обсяг загальних кредитів навчальних дисциплін є цілком обґрунтованим, що дозволяє забезпечити загальні та спеціальні (фахові) компетентності за відповідною спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти;
- можливість формування студентами власної траєкторії навчання, що забезпечується наявністю вибіркових дисциплін;
- розвиток особистісного потенціалу студента шляхом залучення до волонтерської, науково-дослідницької, проектної діяльності;
- проходження педагогічної та переддипломної практик;
- можливість брати участь у вітчизняних та міжнародних програмах академічної мобільності.

Розроблена освітньо-професійна програма повністю відповідає заявленому рівню підготовки магістра. Зміст дисциплін забезпечує компетентнісні моделі випускника.

Загальний висновок

Освітньо-професійна програма «Арт-терапія та комунікативні практики» другого рівня вищої освіти спеціальності 022 «Дизайн» є актуальною, логічно структурованою, такою, що відповідає освітньо-кваліфікаційній характеристиці й освітньо-професійній програмі підготовки фахівця даної спеціальності. Обов'язкові та вибіркові компоненти повністю узгоджуються із заявленими цілями навчання. Освітньо-професійна програма відповідає змісту та процедурі підготовки фахівців у галузі дизайну.

Освітньо-професійна програма «Арт-терапія та комунікативні практики» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 022 «Дизайн», галузь знань 02 Культура і мистецтво, кваліфікація: дизайнер заслуговує позитивної оцінки та широкого впровадження в системі вищої освіти України.

Експертний висновок підготовлено експертною групою у складі:

Реєстровий психотерапевт Української
спілки психотерапевтів, наглядовий
член УАПП, засновник онлайн
платформи E-Psychotherapy

І.М. Ситник

Кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри наукових основ
управління Харківського
національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди

О.Є. Гречаник

Начальник відділу патронатної служби
Дергачівської міської ради Харківської
області

В.В. Глушич

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 022 «Дизайн» (за спеціалізацією «Арт-терапія та комунікативні практики»)

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківська державна академія дизайну і мистецтв, факультет «Дизайн середовища», кафедра педагогіки, української та іноземної філології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр 022 Дизайн
Офіційна назва освітньої програми	Арт-терапія та комунікативні практики
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія України Сертифікат про акредитацію серія НД-IV, №2179684 від 16.06.2016 р., термін дії – 01.07.2026 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Рівень вищої освіти «Бакалавр», «Спеціаліст», «Магістр»
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	01.07.2026 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.ksada.org https://ksada.org/inoz-accreditationATKP.html
2 – Мета освітньої програми	
Мета освітньої програми	Формування професійних компетентностей, спрямованих на розв'язання складних задач та практичних проблем у галузі дизайну з урахуванням вимог арттерапевтичного напрямку, що передбачає проведення наукових досліджень та реалізацію проєктів, інновацій, здійснення професійної діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей та норм професійної етики.
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань – 02 Культура і мистецтво Спеціальність – 022 Дизайн
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта у галузі дизайну (набуття знань і навичок із формування предметно-просторового середовища та облаштування його відповідним обладнанням, що формує емоційно комфортне середовище; набуття концептуальних наукових знань та практичних навичок у галузі артпедагогіки та психології; опанування технологій здоров'язбереження засобами дизайну і мистецтв; здійснення викладацької діяльності на

	належному науково-методичному рівні. Ключові слова: дизайн середовища, предметний та графічний дизайн, арттерапія, комунікація, психологія мистецтва, здоров'язбережувальні технології
Особливості програми	Вимагає спеціальної практики
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Магістр дизайну може займати первинні посади згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010: 2452.1 дизайнер-дослідник, 2455.2 керівник (студії за видами мистецтва та художньої творчості, любительського об'єднання, клубу за інтересами та ін.); 2310.2 викладач вищого навчального закладу, асистент; 2320 викладач професійно-технічного навчального закладу, вчитель середнього навчально-виховного закладу, 2351.1 науковий співробітник (методи навчання), 2359.1 науковий співробітник (в інших галузях навчання)
Подальше навчання	Можливість продовження навчання за програмами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання та навчання ґрунтуються на принципах студентоцентризму та індивідуально-особистісного підходу; реалізуються через навчання на основі досліджень, посилення практичної орієнтованості та творчої спрямованості у формі комбінації лекцій, практичних занять, самостійної навчальної і дослідницької роботи з використанням елементів дистанційного навчання, виконання проєктів, педагогічної та переддипломної практик. Комплексне поєднання лекційних, практичних і семінарських занять; самонавчання (самостійна робота); авторські методики викладачів; самоосвіта.
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання здобувачів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності. Методами оцінювання знань студентів є поточні опитування і контрольні роботи, есе, презентації, індивідуальні аналітичні завдання та проєкти, заліки, іспити, захист звітів з практик, прилюдний захист магістерської роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі дизайну або у процесі навчання; здатність розв'язувати складні задачі інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти; здатність проводити дослідження та/або здійснювати інновації за невизначених умов та вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). 4. Здатність працювати в міжнародному контексті. 5. Здатність розробляти та керувати проєктами. 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність здійснювати концептуальне проектування об'єктів дизайну з урахуванням функціональних, технічних, технологічних, екологічних та естетичних вимог (за спеціалізацією). 2. Здатність проведення проектного аналізу усіх впливових чинників і складових проектування та формування авторської концепції проекту. 3. Здатність розуміти і використовувати причинно-наслідкові зв'язки у розвитку дизайну та сучасних видів мистецтв. 4. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого мистецтва та дизайну. 5. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки дизайнерів; планування власної науково-педагогічної діяльності. 6. Здатність застосовувати у практиці дизайну виражальні художньо-пластичні можливості різних видів матеріалів, інноваційних методів і технологій. 7. Здатність застосовувати засоби спеціального рисунка та живопису (за спеціалізаціями), а також методики використання апаратних і програмних засобів комп'ютерних технологій. 8. Здатність вести ефективну економічну діяльність у сфері дизайну. 9. Здатність створювати затребуваний на ринку та суспільно відповідальний продукт дизайну (товари і послуги). 10. Вміння переконливо демонструвати споживачу привабливу культурну цінність та економічну вартість створеного креативного продукту.
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Генерувати ідеї для вироблення креативних дизайн-пропозицій, вибудовувати якісну та розгалужену систему комунікацій, застосовувати основні концепції візуальної комунікації у мистецькій та культурній сферах. 2. Розробляти науково-обґрунтовану концепцію для розв'язання фахової проблеми. 3. Обирати певну модель поведінки при спілкуванні з представниками інших професійних груп різного рівня. 4. Представляти результати діяльності у науковому та професійному середовищі в Україні та поза її межами. 5. Розробляти, формувати та контролювати основні етапи виконання проекту. 6. Формувати проектні складові у межах проектних концепцій; володіти художніми та мистецькими формами соціальної відповідальності. 7. Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі дизайну. 8. Здійснювати передпроектний аналіз із урахуванням усіх вагомих чинників, що впливають на об'єкт проектування; формулювати авторську концепцію проекту. 9. Застосовувати методику концептуального проектування та здійснювати процес проектування з урахуванням сучасних технологій і конструктивних вирішень, а також функціональних та естетичних вимог до об'єкта дизайну.

	<p>10. Критично опрацьовувати художньо-проектний доробок українських і зарубіжних фахівців, застосовувати сучасні методики та технології наукового аналізу для формування авторської концепції, пошуку українського національного стилю.</p> <p>11. Визначати естетичні проблеми дизайнерських шкіл та напрямків з урахуванням генезису сучасного художнього процесу в дизайні; мати синтетичне уявлення щодо історії формування сучасної візуальної культури.</p> <p>12. Володіти базовими методиками захисту інтелектуальної власності; застосовувати правила оформлення прав інтелектуальної власності.</p> <p>13. Обирати оптимальні методи викладання матеріалу студентській аудиторії в межах фахових компетентностей; вміти програмувати, організувати та здійснювати навчально-методичне забезпечення фахових дисциплін.</p> <p>14. Застосовувати інноваційні методи і технології роботи з матеріалом (за спеціалізаціями).</p> <p>15. Представляти концептуальне вирішення об'єктів дизайну засобами новітніх технологій, застосовувати прийоми графічної подачі при розв'язанні художньо-проектних завдань (за спеціалізаціями).</p> <p>16. Формувати дизайн-маркетингову стратегію позиціонування та просування продуктів дизайну (товарів і послуг) на внутрішньому та глобальному ринках.</p> <p>17. Управляти процесом вироблення продукту дизайну (товарів і послуг) на різних етапах брендингу та ребрендингу (за спеціалізаціями).</p> <p>18. Здатність аналізувати, обирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку особистості, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби та рівень арттерапевтичної підтримки.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Професорсько-викладацький склад, задіяний у реалізації ОПШ, відповідає кадровим вимогам чинним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти.
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Кількісні показники матеріально-технічного забезпечення повністю відповідають ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладів вищої освіти. Лекційно-практичні аудиторії, комп'ютерний клас, арт хаб, бібліотека.
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	Офіційний сайт Харківської державної академії дизайну і мистецтв; сторінка кафедри педагогіки, української та іноземної філології, сторінка кафедри у мережі Facebook. Бібліотечний ресурс: читальний зал, яким підключено до мережі Інтернет; інформаційне та наочне забезпечення навчального процесу відповідними виданнями. Навчально-методичне забезпечення навчального процесу включає: навчальні плани, навчально-методичні комплекси дисциплін, навчальні та робочі програми дисциплін; програми практик; методичні вказівки щодо виконання магістерських робіт; пакети комплексних контрольних робіт; авторські розробки

	(підручники, навчальні посібники, методичні матеріали) професорсько-викладацького складу.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Здійснюються практичні заходи щодо впровадження академічної мобільності студентів. Допускається перезарахування кредитів, отриманих у інших закладах освіти України.
Міжнародна кредитна мобільність	Положенням академії передбачена можливість міжнародної кредитної мобільності.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Положенням академії передбачені умови вступу та навчання іноземних здобувачів вищої освіти.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
ОК 1	Іноземна мова для наукових цілей (англ.)	3	залік
ОК 2	Стратегічні комунікації	3	залік
ОК 3	Методика організації науково-дослідної та педагогічної роботи	3	диф. залік
ОК 4	Економіка проектної діяльності та менеджмент	3	залік
ОК 5	Сучасні дизайнерські та мистецькі практики	3	іспит
ОК 6	Інтелектуальна власність	3	залік
ОК 7	Інтермедіальний дискурс міжкультурної комунікації	4	іспит
ОК 8	Основи артпедагогіки	4	залік
ОК 9	Психологія творчості	5	залік
ОК 10	Універсальний дизайн	3	залік
ОК 11	Інклюзивний дизайн	5	іспит
ОК 12	Педагогічна практика	3	залік
ОК 13	Переддипломна практика	3	диф. залік
ОК 14	Кваліфікаційна робота магістра	21	захист
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		66	
Вибіркові компоненти ОП*			
<i>Вибірковий блок</i>			
ВБ 1	Цикл загальної підготовки	4	залік
ВБ 2	Цикл професійної підготовки	20	іспит/залік
Загальний обсяг вибіркових компонент:		24	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

*Каталог вибіркових компонентів та анотації до них представлено на сторінці кафедри педагогіки, української та іноземної філології (вкладка ОПП Арт-терапія та комунікативні практики) сайту ХДАДМ.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

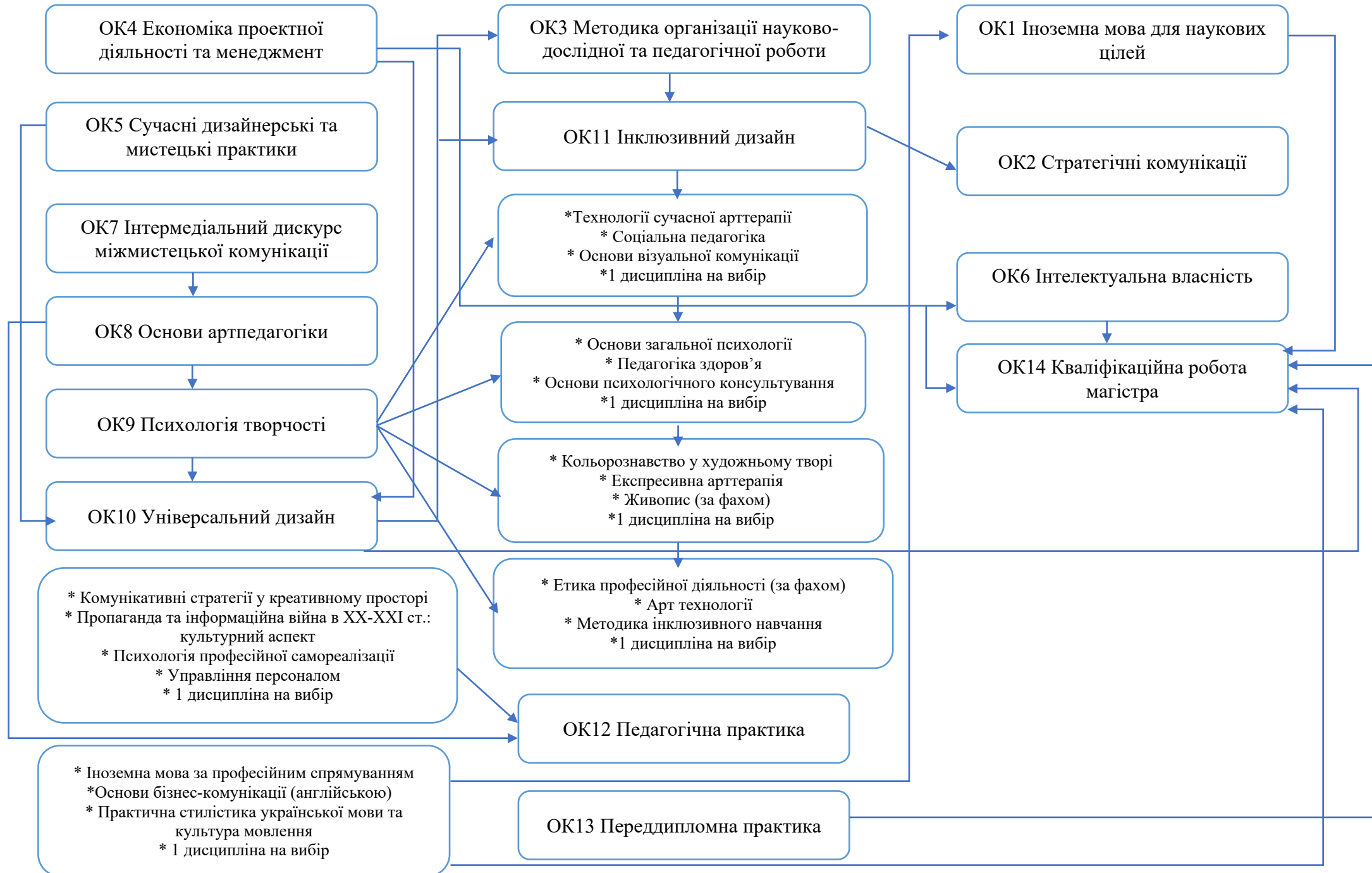
Атестація випускників освітньої програми спеціальності 022 «Дизайн» проводиться у формі захисту кваліфікаційної магістерської роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр дизайну за програмою «Арт-терапія та комунікативні практики». Атестація здійснюється відкрито та публічно.

2.2. Структурно-логічна схема послідовності вивчення компонент освітньої програми

1 семестр

2 семестр

3 семестр

6. Матриця відповідності програмних результатів навчання компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14
ПРН 1		•			•		•		•				•	•
ПРН 2		•	•						•			•	•	•
ПРН 3	•	•						•	•		•	•	•	•
ПРН 4	•	•	•		•		•	•	•				•	•
ПРН 5		•	•							•	•		•	•
ПРН 6					•		•						•	•
ПРН 7					•					•	•	•	•	•
ПРН 8										•			•	•
ПРН 9										•	•		•	•
ПРН 10					•		•					•	•	•
ПРН 11					•					•				•
ПРН 12						•								
ПРН 13			•					•	•			•		
ПРН 14								•	•	•				
ПРН 15										•			•	•
ПРН 16		•		•									•	•
ПРН 17		•												•
ПРН 18								•	•			•	•	•